

Katowice, dn. 14 sierpnia 2022 r.

Sz. P.
Dyrektor Adam Zwierzyński

**Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki
Leśnej**

**PGL LP Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych we Wrocławiu**

Szanowny Panie Dyrektorze,

nawiązując do treści przedstawionej petycji mieszkańców „Okolicy Pogórza Izerskiego”, która została doręczona do biura RDLP we Wrocławiu w dniu 2 sierpnia 2022 r., uprzejmie wskazuję co następuje.

1. W związku z tym, że doręczone do biura RDLP wystąpienie stanowi petycję grupy mieszkańców wskazanych w załączniku do przedłożonego dokumentu, do przedmiotowego wystąpienia znajdują zastosowanie regulacje ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 870).

Jak wynika z art. 4 ustawy o petycjach, petycję składa się w formie pisemnej, albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (ust. 1).

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o petycjach, petycja powinna zawierać:

- 1) oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję; jeżeli podmiotem wnoszącym petycję jest grupa podmiotów, w petycji należy wskazać oznaczenie każdego z tych podmiotów oraz osobę reprezentującą podmiot wnoszący petycję;
- 2) wskazanie miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji; jeżeli podmiotem wnoszącym petycję jest grupa podmiotów, w petycji należy wskazać miejsce zamieszkania lub siedzibę każdego z tych podmiotów;
- 3) oznaczenie adresata petycji;
- 4) wskazanie przedmiotu petycji.

Jak wynika z art. 4 ust. 4 ustawy o petycjach, petycja składana w formie pisemnej powinna być podpisana przez podmiot wnoszący petycję, a jeżeli podmiotem wnoszącym petycję nie jest osoba fizyczna lub gdy petycję wnosi grupa podmiotów - przez osobę reprezentującą podmiot wnoszący petycję.

2. W niniejszym przypadku, wniesiona petycja dotknięta została braków formalnych, albowiem:
 - a. wbrew regulacji art. 4 ust. 1 i 4 ustawy o petycjach nie została złożona w formie pisemnej – dokument petycji nie został opatrzony podpisem osoby reprezentującej grupę wnoszącą petycję (zachowanie formy pisemnej nie jest wymagane jedynie w przypadku wniesienia petycji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, jednak w niniejszym przypadku taka sytuacja nie miała miejsca);

- b. wbrew regulacji art. 4 ust. 2:
 - i. pkt. 1 ustawy o petycjach – nie wskazano osoby reprezentującej podmiotu wnoszącego petycję (tj. grupy osób wskazanej w załączniku do petycji);
 - ii. pkt. 2 ustawy o petycjach – nie wskazano miejsca zamieszkania lub siedziby z tych podmiotów wnoszących petycję.
3. Mając na uwadze fakt, iż wniesiona petycja dotknięta jest szeregiem braków formalnych, należy zwrócić uwagę na art. 7 ust. 1 i 2 (w tym przypadku przede wszystkim ust. 1) ustawy o petycjach. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy, w przypadku gdy petycja nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 1 lub 2 ustawy (a w niniejszym przypadku wniesiona petycja nie spełnia wymogów wprowadzanych przez obie te normy), **wniesiona petycję pozostawia się bez rozpoznania.**

Pozostawienie petycji bez rozpoznania następuje w formie zawiadomienia, tj. czynności materialno-technicznej, która nie podlega zaskarżeniu oraz kontroli sądowej. Ustawa nie przewiduje dla tego rodzaju zawiadomienia szczególnych wymogów formalnych – zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach, podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia podmiot wnoszący petycję o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W niniejszym przypadku petycja nie zawiera żadnych informacji adresowych dotyczących podmiotów wnoszących petycję, zatem w praktyce zapewne wystąpi problem z poinformowaniem podmiotu wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia. W tej sytuacji – o ile RDLP nie posiada informacji na temat adresów osób wnoszących petycję – można przyjąć dwa rozwiązania:

- 1) zgodnie z art. 14 ustawy o petycjach podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji corocznie - w terminie do 30 czerwca, umieszcza na swojej stronie internetowej informację o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim, a informacja ta zawiera w szczególności dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu załatwienia petycji. Nie jednocześnie nie stoi na przeszkodzie temu, aby informacje o złożonych petycjach oraz sposobie ich załatwienia były publikowane na stronie internetowej podmiotu zobowiązanego na bieżąco – ustawa określa tu minimalne wymogi związane z informowaniem społeczeństwa o składanych i rozpatrywanych petycjach.
- 2) zgodnie z art. 15 ustawy o petycjach, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego; na podstawie art. 64 § 1 k.p.a. jeżeli w podaniu nie wskazano adresu wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, podanie pozostawia się bez rozpoznania, o czym co do zasady należy zawiadomić wnoszącego podanie. W piśmiennictwie wskazuje się, że w przypadku braku dysponowania przez organ danymi umożliwiającymi przekazanie takiego zawiadomienia, możliwe jest zaniechanie realizacji tego obowiązku (P. Przybysz, Komentarz do art. 64 k.p.a., Lex/el), tym niemniej jednak tak sposób załatwienia sprawy nie uniemożliwia wnoszącemu podanie wniesienia skargi na bezczynność organu.

Z obu wskazanych powyżej rozwiązań, bardziej transparentnym wydaje się pierwsze. RDLP ma możliwość umieszczenia na stronie internetowej (zakładka „Petycje” została wyodrębniona w BIP tut. Dyrekcji) informacji o złożonej petycji oraz pozostawieniu jej bez rozpoznania z uwagi na brak spełnienia wymogów formalnych przewidzianych w art. 4 ust. 2 pkt. 1 i 2 ustawy o petycjach.

4. Odnosząc się merytorycznie do przedmiotu petycji, należy przede wszystkim wskazać, że zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o lasach, ruch pojazdem silnikowym, zaprzęgowym i motorowerem w lesie możliwy jest jedynie:
- drogami publicznymi;
 - drogami leśnymi – wyłącznie wówczas gdy są one oznakowane drogowskazami dopuszczającymi ruch po tych drogach.

Powyższe ograniczenia nie dotyczą inwalidów, poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb. W piśmiennictwie ten wyjątek interpretowany jest jednak w sposób ścisły – nie obejmuje zatem wszystkich osób niepełnosprawnych, a jedynie takie osoby, które z uwagi na stopień niepełnosprawności (inwalidztwa) muszą posługiwać się specjalnie przystosowanymi do tego stopnia pojazdami. W komentarzu W. Radeckiego wskazuje się w kontekście art. 29 ust. 1 ustawy o lasach, że „Ustawodawca ma tu na uwadze tylko pojazdy przystosowane konstrukcyjnie do potrzeb inwalidy, a w praktyce chodzi o samochody osobowe, w których gaz i sprzęgło obsługiwane są ręką. Jest to sprawa istotna z uwagi na regulacje zamieszczone w art. 8 prawa o ruchu drogowym, który zwalnia osobę niepełnosprawną o obniżonej sprawności ruchowej, kierującą pojazdem samochodowym zaopatrzonym w kartę parkingową (a także kierującą pojazdem przewożącym osobę o obniżonej sprawności ruchowej), z obowiązku stosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju. Jednak te regulacje ustawy – Prawo o ruchu drogowym nie upoważniają do wjazdu do lasu, gdyż treść art. 29 ust. 1 zdanie drugie u.l. jest jasna – chodzi tylko o inwalidów poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb.”

Wynikające z art. 29 ust. 1 ustawy o lasach ograniczenia w ruchu pojazdami po drogach leśnych nie dotyczą – pod warunkiem wykonywania w tym czasie czynności służbowych lub gospodarczych:

- 1) pracowników nadleśnictw;
- 2) osób nadzorujących gospodarkę leśną oraz kontrolujących jednostki organizacyjne LP;
- 3) osób zwalczających pożary;
- 4) funkcjonariuszy Straży Granicznej chroniących granicę państwową oraz funkcjonariuszy innych organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny;
- 5) osób wykonujących czynności z zakresu gospodarki łowieckiej oraz właścicieli pasiek zlokalizowanych na obszarach leśnych;
- 6) właścicieli lasów we własnych lasach;
- 7) osób użytkujących grunty rolne położone wśród lasów;
- 8) pracowników podmiotów wskazanych w art. 7 ust. 1 pkt. 1, 2 i 4-8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – w związku z wykonywaniem badań naukowych i doświadczeń z zakresu leśnictwa i ochrony przyrody;
- 9) osób biorących udział w kształceniu kadr dla leśnictwa - w związku z prowadzeniem zajęć szkoleniowych;
- 10) wojewódzkich konserwatorów przyrody oraz pracowników Służb Parków Krajobrazowych;
- 11) osób sporządzających plany urządzenia lasu, uproszczone plany urządzenia lasu lub inwentaryzację stany lasu.

Z treści petycji nie wynika, aby którakolwiek z osób ją popierających (a ściślej – wymienionych w załączonej do petycji liście) była uprawniona do wjazdu na drogę leśną niebędącą drogą publiczną oraz nieudostępnioną do ruchu. W tej sytuacji, wskazane

w petycji postępowanie Nadleśniczego Nadleśnictwa Świeradów Zdrój polegające na odmowie wyrażenia zgody na wjazd na drogę leśną należy ocenić pozytywnie – brak bowiem podstawy prawnej umożliwiającej wydanie tego rodzaju zgody.

5. Porządkowo należy zwrócić uwagę na to, że zgodnie z art. 27 ust. 1 pkt. 1 ustawy o lasach lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępnione do zbioru runa leśnego na potrzeby własne (w pełnym zakresie), a dla celów przemysłowych o ile zainteresowany podmiot zawrze z właściwym nadleśnictwem umowę mającą za przedmiot tego rodzaju zbiór runa leśnego.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia „potrzeb własnych” ustalając uprawnienie do zbioru runa leśnego, wydaje się natomiast że wykluczone z tego uprawnienia jest dokonywanie zbioru runa leśnego w celach komercyjnych – na taką intencję ustawodawcy wskazuje § 3 rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasad lokalizowania pasiek na obszarach leśnych. Zgodnie z tą normą, skup płodów runa leśnego może być prowadzony jedynie od osób fizycznych i prawnych, na podstawie umowy z nadleśnictwami na dokonywanie zbioru dla celów przemysłowych; skup tych płodów powinien odbywać się zgodnie z zawartymi umowami.

W piśmiennictwie poruszano problem prawa do zbioru płodów runa leśnego oraz ich sporadycznej sprzedaży (np.: przy drodze zatrzymującym się kierowcom). Aktualnie dominuje w tym zakresie przekonanie, zgodnie z którym sporadyczne zbiory produktów runa leśnego oraz ich sprzedaż w niewielkiej skali (nieświadczącej o tym, że podejmowania działalność ma charakter przemysłowy) wprawdzie nie stanowi zbioru na potrzeby własne (w ścisłym znaczeniu), to jednak nie narusza ram określonych w art. 27 ust. 1 pkt. 1 ustawy o lasach (tak: A. Habuda, Prawo dostępu do lasu – zbiór płodów runa leśnego, LP 2016/20 s. 29; W. Radecki, D. Danecka, Komentarz do art. 27 ustawy o lasach, Lex/el).

Uwzględniając okoliczności wskazane powyżej, należy stwierdzić że o ile skala prowadzonego przez autorów petycji zbiorów produktów runa leśnego (oraz ich odsprzedaży) nie będzie przesądzała o prowadzeniu przez te osoby działalności gospodarczej (zgodnie z art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły), to zbiory runa leśnego będą mogły zostać zakwalifikowane jako regulowane powszechnym dostępem wynikającym z art. 27 ust. 1 pkt. 1 ustawy o lasach. W przeciwnym razie, zbiory te powinny być kwalifikowane jako zbiory w celach przemysłowych muszą zostać poprzedzone zawarciem stosownej umowy z właściwym nadleśnictwem.

r. pr. Adam Malik